

PROVES D'ACCÉS A FACULTATS, ESCOLES TÈCNiques SUPERIORS I COL·LEGIS UNIVERSITARIS
PRUEBAS DE ACCESO A FACULTADES, ESCUELAS TÉCNICAS SUPERIORES Y COLEGIOS UNIVERSITARIOS

CONVOCATÒRIA DE JUNY 2008

CONVOCATORIA DE JUNIO 2008

MODALITAT DEL BATXILLERAT (LOGSE): TOTES
MODALIDAD DEL BACHILLERATO (LOGSE): TODAS

IMPORTANT / IMPORTANTE

1r Exercici 1º. Ejercicio	FILOSOFIA II FILOSOFÍA II	Comuna Común	90 minuts 90 minutos
Barem: / Baremo: L'alumne/a comentarà, dins de l'opció que trie, el text de l'autor que ha treballat en classe.			
Qüestions: 1ª ... fins 2 punts; 2ª ... fins 2 punts.			
Redacció: ... fins 6 punts.			

OPCIÓ PRIMERA
TEXT I

1 Per això, tan aviat com l'edat em va permetre d'alliberar-me de la subjecció als meus preceptors,
2 vaig abandonar completament l'estudi de les lletres. I, decidit a no recercar altra ciència que aquella
3 que es pogués trobar en mi mateix o bé en el gran llibre del món, vaig dedicar la resta de la meua
4 joventut a viatjar, a veure corts i exèrcits, a freqüentar gent de diversos humors i condicions, a recollir
5 experiències, a posar-me a prova a mi mateix en les situacions que la fortuna em procurava, i pertot a
6 reflexionar sobre les coses que es presentaven, de manera que en pogués treure algun profit. Perquè em
7 semblava que podria trobar molta més veritat en els raonaments que fa qualsevol sobre els afers que li
8 importen, ja que el resultat no tardarà a castigar-lo si ha jutjat malament, que no pas en els que fa un
9 home de lletres en el seu gabinet sobre especulacions que no produeixen cap efecte i que no tenen per a
10 ell altra conseqüència que la d'inspirar-li potser tanta més vanitat com més allunyades estiguin del
11 sentit comú, ja que haurà hagut d'esmerçar més enginy i artificio a provar de fer-les versemblants. I
12 tenia sempre un gran desig d'aprendre a distingir el ver del fals, per tal de veure-hi clar en les meves
13 accions i caminar amb seguretat per la vida.

14 És veritat que, mentre no feia sinó considerar els costums dels altres homes, no hi trobava
15 gairebé res de segur, i que hi observava quasi tanta diversitat com abans entre les opinions dels
16 filòsofs. De manera que el més gran profit que en treia era que, veient moltes coses que, baldament a
17 nosaltres ens semblin força extravagants i ridícules, no deixen de ser comunament admeses i aprovades
18 per altres grans pobles, aprenia a no creure amb massa fermesa res d'allò que només m'havia estat
19 inculcat per l'exemple i pel costum, i així m'alliberava a poc a poc de molts errors que poden ofuscar
20 la nostra llum natural i fer-nos menys capaços d'escoltar la veu de la raó. Però, després de dedicar uns
21 quants anys a estudiar així en el llibre del món i a provar d'adquirir una mica d'experiència, un bon dia
22 vaig prendre la resolució d'estudiar també en mi mateix i de consagrar totes les forces del meu esperit
23 a escollir els camins que havia de seguir. Cosa que em va donar molt més bon resultat, em sembla, que
24 si no m'hagués allunyat mai ni del meu país ni dels meus llibres. (**DESCARTES, *Discurs del mètode*, I).**)

QÜESTIONS:

1. Analitza el significat en el text dels conceptes «gran llibre del món» i «opinió» i defineix-los.
2. ¿Per què conclou Descartes: “Però, després de dedicar uns quants anys a estudiar així en el llibre del món i a provar d’adquirir una mica d’experiència, un bon dia vaig prendre la resolució d’estudiar també en mi mateix i de consagrar totes les forces del meu esperit a escollir els camins que havia de seguir”? (línies 20-23).

REDACCIÓ: Les tres substàncies en Descartes: Déu, pensament i extensió.

OPCIÓ PRIMERA

TEXT II

1 Potser agradi més al lector de ser informat d’allò que el nostre autor diu sobre el *lliure albir*.
2 Els fonaments de la seva doctrina restaran fixats en tractar de la *causa* i l’*efecte*, tal com ha estat
3 explicat anteriorment. «Es reconeix universalment que les operacions dels cossos externs són
4 necessàries i que en la comunicació del seu moviment, en la seva atracció i cohesió mútues, no hi ha el
5 més petit tret d’indiferència o de llibertat. Així, doncs, tot el que, en aquest aspecte, està en peu
6 d’igualtat amb la matèria, cal reconèixer-ho com a necessari. Per tal de saber si això és semblant a allò
7 que s’esdevé en les accions de la ment, podem examinar la matèria i considerar en què es fonamenta la
8 idea de necessitat en les seves operacions i per què concloem que un cos o una acció és la causa
9 infal·lible d’una altra.

10 Ja hem observat que no hi ha un sol cas en què sigui susceptible de ser descoberta la connexió
11 última entre dos objectes, bé pels nostres sentits bé per la nostra raó, i que mai no podrem penetrar tan
12 íntimament en l’essència i l’estructura dels cossos com per saber percebre el principi en què es
13 fonamenta la seva influència mútua. Només estem familiaritzats amb la seva unió constant, de la qual
14 sorgeix la necessitat que determina la ment de passar d’un objecte al seu acompanyant habitual i
15 d’inferir l’existència de l’un a partir de l’altre. Heus aquí, doncs, dues particularitats que considerem
16 com a essencials per a la *necessitat*: la *unió* constant i la *inferència* del pensament; i on sigui que les
17 descobrim, hi haurem de reconèixer una necessitat.» Ara bé, no hi ha res més evident que la unió
18 constant de les accions particulars amb motivacions particulars. Si les accions no estan unides
19 constantment a les seves pròpies motivacions, aquesta incertesa no és pas diferent de la que podem
20 observar a diari en les accions de la matèria, on —per raó de la diversitat i incertesa de les causes—
21 l’efecte és sovint variable i incert. Trenta grans d’opi mataran un home que no estigui acostumat,
22 mentre que trenta grans de ruibarbre no sempre el purgaran. De manera semblant, la por de la mort farà
23 sempre l’home s’aparti vint passes del seu camí, mentre que no sempre li farà cometre una mala acció.

24 I així com es dóna freqüentment una conjunció constant entre les accions de la voluntat amb els
25 motius que li escauen, així les inferències de les unes als altres són sovint tan certes com qualsevol
26 raonament respecte als cossos: i sempre hi ha una inferència proporcionada a la constància de la
27 conjunció. En això es fonamenta la nostra creença en els testimonis, el crèdit que donem a la història,
28 com també el tipus d’evidència moral i gairebé tot el capteniment de la vida. (HUME, *Extracte del*
29 *«Tractat de la naturalesa humana»*).

QÜESTIONS:

1. Analitza el significat en el text dels conceptes «causa» i «efecte» i defineix-los.
2. Reconstruir el raonament que condueix a Hume a concloure: “En això es fonamenta la nostra creença en els testimonis, el crèdit que donem a la història, com també el tipus d’evidència moral i gairebé tot el capteniment de la vida” (línies 27-28).

REDACCIÓ: La ciència de la naturalesa humana segon Hume.

OPCIÓ SEGONA

TEXT I

1 L'èsser humà mateix, però, té una invencible tendència a deixar-se enganyar, i es troba com
2 encisat de felicitat quan el rapsode li conta faules èpiques com si foren vertaderes, o quan l'actor fa
3 de rei en l'obra de teatre amb més reialesa que la que li mostra la realitat. L'intel·lecte, aquest
4 mestre de la ficció, és lliure, i és rellevat del seu habitual servei d'esclau quan pot enganyar sense
5 *perjudicar*, i llavors celebra les seues saturnals; mai no és tan pletòric, tan ric, tan orgullós, tan
6 àgil i atrevit. Amb complaença creadora llança les metàfores sense ordre ni concert i canvia de lloc
7 les fites de frontera de l'abstracció, de manera que, per exemple, designa el riu com el camí
8 movedís que porta l'èsser humà allà on ell habitualment va a peu. Ara ha llançat fora d'ell el signe
9 de la servitud: afanyat abans amb melangiosa diligència per mostrar el camí i les eines a un pobre
10 individu delerós d'existir, i maldant per pillar i despullar com un criat per al seu senyor, ara s'ha
11 fet l'amo i té dret a esborrar dels seus gestos l'expressió de la indignació. També ara, faça el que
12 faça, en comparació amb les seues accions d'abans tot comportarà la ficció, de la mateixa manera
13 que aquelles accions anteriors implicaven la deformació. Ell copia la vida humana, la pren per un
14 bon assumpte i amb ella sembla donar-se per molt satisfet. Aquest monstruós bastiment i edifici
15 amb bigues dels conceptes, subjectant-se al qual l'èsser humà indigent se salva durant tota la vida,
16 per a l'intel·lecte alliberat només és un entaulat i una joguina per a les seues obres d'art més
17 atrevides: i quan ho trosseja, quan ho llança sense ordre ni concert, quan irònicament ho compon
18 de bell nou, ajuntant-hi el més heterogeni i separant-ne el més afí, aleshores revela que no li calen
19 aquells remeis d'urgència de la pobresa, i que ara no el dirigeixen els conceptes sinó, les
20 intuïcions. Cap dels camins regulars no condueix des d'aquestes intuïcions a la terra dels
21 esquemes espectrals, les abstraccions: no ha estat feta la paraula per a les intuïcions, l'èsser humà
22 calla quan les veu, o només parla amb metàfores prohibides i amb connexions conceptuals
23 inaudites per tal de correspondre creativament a la impressió de la poderosa intuïció present, si
24 més no mitjançant la destrucció i ridiculització de les velles barreres conceptuals. (NIETZSCHE,
25 *Sobre veritat i mentida en sentit extramoral*, II).

QÜESTIONS:

1. Analitza el significat en el text dels termes «concepte» i «intuïció» i defineix-los.
2. Per què diu Nietzsche que “Cap dels camins regulars no condueix des d'aquestes intuïcions a la terra dels esquemes espectrals, les abstraccions”? (línies 20-21).

REDACCIÓ: El nihilisme segons Nietzsche.

OPCIÓ SEGONA

TEXT II

1 Ja ho hem vist: els mitjans de producció i comunicació, sobre el fonament dels quals es va
2 formar la burgesia, varen produir-se en la societat feudal. En un determinat nivell del desenvolupament
3 d'aquests mitjans de producció i comunicació ja no es corresponien les relacions segons les quals
4 produïa i intercanviava la societat feudal, l'organització feudal de l'agricultura i de la manufactura, en
5 una paraula, les relacions feudals de propietat amb les forces productives ja desenrotllades.
6 Obstaculitzaven la producció en lloc d'afavorir-la. Es convertiren en unes altres cadenes. Calia trencar-
7 les i van quedar esmicolades.

8 En el seu lloc va aparèixer la lliure competència amb una constitució social i política adequada
9 i amb el domini econòmic i polític de la classe burgesa.

10 Davant els nostres ulls es produeix avui un moviment semblant. Les relacions burgeses de
11 producció i comunicació, les relacions burgeses de propietat, la moderna societat burgesa en definitiva,
12 que ha desencadenat com per art de màgia uns mitjans de producció i de comunicació tant ingents,
13 sembla l'aprenent de bruixot incapaç de dominar els poders subterranis que ell mateix va conjurar. Des
14 de ja fa dècades, la història de la indústria i del comerç no és sinó la història de la rebel·lió de les
15 modernes forces productives contra les modernes relacions de producció, contra les relacions de
16 propietat les quals són les condicions de vida i del domini de la burgesia. N'hi ha prou amb referir-se a
17 les crisis de comerç la reincidència periòdica de les quals contínuament posen en qüestió de manera
18 sempre amenaçadora l'existència de tota la societat burgesa. En les crisis comercials es destrueix
19 sistemàticament no solament una gran part dels productes produïts sinó fins i tot de les forces
20 productives creades. En les crisis esclata una epidèmia social que semblaria absurda a totes les èpoques
21 anteriors: l'epidèmia de la superproducció. La societat es troba de cop i volta que recula a un estadi de
22 barbàrie momentània. Una indignència, una guerra general devastadora semblen haver-li tallat tots els
23 mitjans de vida; la indústria i el comerç semblen anorreats. I per què? Perquè té massa civilització
24 massa mitjans de vida, massa indústria, massa comerç. Les forces productives de les quals disposa ja
25 no li serveixen per al foment de la civilització burgesa i de les relacions burgeses de propietat. Al
26 contrari, han esdevingut massa poderoses per a aquestes relacions que les obstaculitzen, i quan superen
27 aquest impediment, desorganitzen tota la societat burgesa i posen en perill l'existència de la propietat
28 burgesa. Les relacions burgeses s'han fet massa estretes per abastar la riquesa creada per elles. Com ul-
29 trapassa la burgesia les crisis? Per una banda, gràcies a la destrucció forçosa d'una quantitat de forces
30 productives, i per l'altra, mitjançant la conquesta de nous mercats i l'explotació més a fons dels vells
31 mercats. I de quina manera? Doncs tot preparant crisis mes potents i que afecten mes aspectes, així
32 com també tot disminuint els mitjans que poden evitar les crisis.

33 Les armes amb les quals la burgesia va anorrear el feudalisme ara es dirigeixen contra la pròpia
34 burgesia. (K. MARX I F. ENGELS, *El manifest comunista*, II).

QÜESTIONS:

1. Analitza el significat en el text dels conceptes de «crisis» y «forces productives» i estableix les relacions que es donen entre ells.
2. ¿Per què conclouen Marx y Engels en aquest paràgraf que “Les armes amb les quals la burgesia va anorrear el feudalisme ara es dirigeixen contra la pròpia burgesia”? (línies 33-34).

REDACCIÓ: La qüestió filosòfica de la *mercaderia* en Marx y Engels.

PROVES D'ACCÉS A FACULTATS, ESCOLES TÈCNIQUES SUPERIORS I COL·LEGIS UNIVERSITARIS
PRUEBAS DE ACCESO A FACULTADES, ESCUELAS TÉCNICAS SUPERIORES Y COLEGIOS UNIVERSITARIOSCONVOCATÒRIA DE **JUNY 2008**CONVOCATORIA DE **JUNIO 2008**MODALITAT DEL BATXILLERAT (LOGSE): **TOTES**
MODALIDAD DEL BACHILLERATO (LOGSE): **TODAS****IMPORTANT / IMPORTANTE**

1r Exercici 1º. Ejercicio	FILOSOFIA II FILOSOFÍA II	Comuna Común	90 minuts 90 minutos
Barem: / Baremo: El/la alumno/a comentarà, dentro de la opció que elija, el texto del autor que ha trabajado en clase.			
Cuestiones: 1ª ... hasta 2 puntos; 2ª ... hasta 2 puntos.			
Redacció: ... hasta 6 puntos.			

**OPCIÓN PRIMERA
TEXTO I**

1 Así, pues, tan pronto como estuve en edad de salir de la sujeción en que me tenían mis
2 preceptores, abandoné del todo el estudio de las letras; y, resuelto a no buscar otra ciencia que la que
3 pudiera hallar en mí mismo o en el gran libro del mundo, empleé el resto de mi juventud en viajar, en
4 ver cortes y ejércitos, en cultivar la sociedad de gentes de condiciones y humores diversos, en recoger
5 varias experiencias, en ponerme a mí mismo a prueba en los casos que la fortuna me deparaba y en
6 hacer siempre tales reflexiones sobre las cosas que se me presentaban, que pudiera sacar algún
7 provecho de ellas. Pues parecíame que podía hallar mucha más verdad en los razonamientos que cada
8 uno hace acerca de los asuntos que le atañen, expuesto a que el suceso venga luego a castigarle, si ha
9 juzgado mal, que en los que discurre un hombre de letras, encerrado en su despacho, acerca de
10 especulaciones que no producen efecto alguno y que no tienen para él otras consecuencias, sino que
11 acaso sean tanto mayor motivo para envanecerle cuanto más se aparten del sentido común, puesto que
12 habrá tenido que gastar más ingenio y artificio en procurar hacerlas verosímiles. Y siempre sentía un
13 deseo extremado de aprender a distinguir lo verdadero de lo falso, para ver claro en mis actos y andar
14 seguro por esta vida.

15 Es cierto que, mientras me limitaba a considerar las costumbres de los otros hombres, apenas
16 hallaba cosa segura y firme, y advertía casi tanta diversidad como antes en las opiniones de los
17 filósofos. De suerte que el mayor provecho que obtenía, era que, viendo varias cosas que, a pesar de
18 parecernos muy extravagantes y ridículas, no dejan de ser admitidas comúnmente y aprobadas por
19 otros grandes pueblos, aprendía a no creer con demasiada firmeza en lo que sólo el ejemplo y la
20 costumbre me habían persuadido; y así me libraba poco a poco de muchos errores, que pueden
21 oscurecer nuestra luz natural y tornarnos menos aptos para escuchar la voz de la razón. Mas cuando
22 hube pasado varios años estudiando en el libro del mundo y tratando de adquirir alguna experiencia,
23 resolvíme un día a estudiar también en mí mismo y a emplear todas las fuerzas de mi ingenio en la
24 elección de la senda que debía seguir; lo cual me salió mucho mejor, según creo, que si no me hubiese
25 nunca alejado de mi tierra y de mis libros. (DESCARTES, *El Discurso del método*, I).

CUESTIONES:

1. Analiza el significado en el texto de los conceptos «gran libro del mundo» y «opinión» y defínelos.
2. ¿Por qué concluye Descartes: “Mas cuando hube pasado varios años estudiando en el libro del mundo y tratando de adquirir alguna experiencia, resolvíme un día a estudiar también en mí mismo y a emplear todas las fuerzas de mi ingenio en la elección de la senda que debía seguir”? (líneas 21-24).

REDACCIÓN: Las tres sustancias en Descartes: Dios, pensamiento y extensión.

OPCIÓN PRIMERA TEXTO II

1 Puede que agrade, tal vez, más al lector que se le informe de lo que nuestro autor dice sobre el libre
2 albedrío. Los fundamentos de su doctrina quedaron sentados al tratar de la causa y el efecto, como
3 anteriormente se ha explicado. “Es universalmente reconocido que las operaciones de los cuerpos
4 externos son necesarias, y que en la comunicación de sus movimientos, en su atracción y mutua
5 cohesión, no hay la menor traza de indiferencia o libertad” ... “Por tanto, todo lo que en este respecto
6 esté en pie de igualdad con la materia, ha de reconocerse que es necesario. Con el fin de saber si tal es
7 lo que sucede con las acciones de la mente, podemos examinar la materia, y considerar en qué se funda
8 la idea de necesidad en sus operaciones, y por qué concluimos que un cuerpo o una acción es la causa
9 infalible de otro u otra.

10 Ya se ha observado que no hay una sola instancia en la que sea susceptible de ser descubierta la
11 conexión última de objeto alguno, o bien por nuestros sentidos o por la razón, y que jamás podemos
12 penetrar tanto en la esencia y construcción de los cuerpos como para percibir el principio en que se
13 funda su mutua influencia. Es sólo con su unión constante con lo que estamos familiarizados; y es de la
14 unión constante de donde surge la necesidad, cuando la mente se determina a pasar de un objeto a su
15 acompañante usual e infiere la existencia de uno a partir de la del otro. He aquí pues dos particulares
16 que vamos a considerar como esenciales para la *necesidad*, a saber, la *unión* constante y la *inferencia*
17 de la mente, y allí donde descubramos a éstos hemos de reconocer una necesidad”. Ahora bien, nada es
18 más evidente que la unión constante de acciones particulares con motivos particulares. Si todas las
19 acciones no están constantemente unidas con sus propios motivos, esta incertidumbre no es distinta de
20 la que puede observarse a diario en las acciones de la materia, en donde por razón de la diversidad e
21 incertidumbre de las causas, el efecto es con frecuencia variable e incierto. Treinta granos de opio
22 matarán a cualquier hombre que no esté acostumbrado a él; mientras que treinta granos de ruibarbo no
23 siempre lo purgarán. De la misma manera, el temor a la muerte hará siempre que un hombre se aparte
24 veinte pasos de su camino; mientras que no siempre le hará cometer una mala acción.

25 Y como se da con frecuencia una conjunción constante de las acciones de la voluntad con sus
26 motivos, así la inferencia de las unas a los otros es a menudo tan cierta como cualquier razonamiento
27 respecto a los cuerpos: y siempre hay una inferencia proporcionada a la constancia de la conjunción.
28 En esto se funda nuestra creencia en testimonios, el crédito que damos a la historia, como también
29 todos los géneros de evidencia moral, y casi la totalidad de nuestra conducta en la vida. (HUME, *Un*
30 *compendio de un tratado de la naturaleza humana*).

CUESTIONES:

1. Analiza el significado en el texto de los conceptos «causa» y «efecto» y defínelos.
2. Reconstruir el razonamiento que lleva a Hume a concluir: “En esto se funda nuestra creencia en testimonios, el crédito que damos a la historia, como también todos los géneros de evidencia moral, y casi la totalidad de nuestra conducta en la vida” (líneas 28-29).

REDACCIÓN: La ciencia de la naturaleza humana, según Hume.

OPCIÓN SEGUNDA

TEXTO I

1 Pero el hombre mismo tiene una invencible inclinación a dejarse engañar y está como hechizado
2 por la felicidad cuando el rapsoda le narra cuentos épicos como si fuesen verdades o cuando en una
3 obra de teatro el cómico, haciendo el papel de rey, actúa con mayor realeza que un rey en la realidad.
4 El intelecto, ese maestro del fingir, se encuentra libre y relevado de su esclavitud habitual tanto tiempo
5 como puede engañar sin causar daño, y en esos momentos celebra sus saturnales. Jamás es tan
6 exuberante, tan rico, tan soberbio, tan ágil y tan audaz: poseído de placer creador arroja las metáforas
7 sin orden alguno y remueve los mojones de las abstracciones de tal manera que, por ejemplo, designa
8 al río como el camino en movimiento que lleva al hombre allí donde habitualmente va. Ahora ha
9 arrojado de sí el signo de la servidumbre; mientras que antes se esforzaba con triste solicitud en
10 mostrar el camino y las herramientas a un pobre individuo que ansía la existencia y se lanza, como un
11 siervo, en busca de presa y botín para su señor, ahora se ha convertido en señor y puede borrar de su
12 semblante la expresión de indigencia. Todo lo que él hace ahora conlleva, en comparación con sus
13 acciones anteriores, el fingimiento, lo mismo que las anteriores conllevaban la distorsión. Copia la vida
14 del hombre, pero la toma como una cosa buena y parece darse por satisfecho con ella. Ese enorme
15 entramado y andamiaje de los conceptos al que de por vida se aferra el hombre indigente para salvarse,
16 es solamente un almacén para el intelecto liberado y un juguete para sus más audaces obras de arte y,
17 cuando lo destruye, lo mezcla desordenadamente y lo vuelve a juntar irónicamente, uniendo lo más
18 diverso y separando lo más afín, pone de manifiesto que no necesita de aquellos recursos de la
19 indigencia y que ahora no se guía por conceptos sino por intuiciones. No existe ningún camino regular
20 que conduzca desde esas intuiciones a la región de los esquemas espectrales, las abstracciones; la
21 palabra no está hecha para ellas, el hombre enmudece al verlas o habla en metáforas rigurosamente
22 prohibidas o mediante concatenaciones conceptuales jamás oídas, para corresponder de un modo
23 creador, aunque sólo sea mediante la destrucción y el escarnio de los antiguos límites conceptuales, a
24 la impresión de la poderosa intuición actual. (NIETZSCHE, *Sobre verdad y mentira en sentido*
25 *extramoral*, II).

CUESTIONES:

1. Analiza el significado en el texto de los términos «concepto» e «intuición» y defínelos.
2. ¿Por qué dice Nietzsche que “No existe ningún camino regular que conduzca desde esas intuiciones a la región de los esquemas espectrales, las abstracciones”? (líneas 19-20).

REDACCIÓN: El nihilismo, según Nietzsche

OPCIÓN SEGUNDA

TEXTO II

1 Hemos visto, pues, que los medios de producción y comunicación en los que se basó la creación de
2 la burguesía se engendraron en la sociedad feudal. En determinada etapa de la evolución de estos
3 medios de producción y comunicación, las condiciones en las que la sociedad feudal producía y
4 traficaba, la organización feudal de la agricultura y la manufactura, en una palabra, las relaciones de
5 propiedad feudales, ya no correspondían a las fuerzas productivas ya desarrolladas. Las mismas
6 inhibían la producción, en lugar de estimularla. Se convirtieron en otras tantas ataduras. Había que
7 romperlas, y se las rompió.

8 Su lugar fue ocupado por la libre competencia, con la constitución social y política apropiada a
9 ella, con la hegemonía económica y política de la clase burguesa. Bajo nuestra vista está transcurriendo
10 un movimiento similar. Las relaciones burguesas de producción y tráfico, las relaciones burguesas de
11 propiedad, la sociedad burguesa moderna, que ha producido, como por arte de magia, medios de
12 producción y tráfico tan ingentes, se asemeja al hechicero que ya no logra dominar las fuerzas
13 subterráneas que ha conjurado. Desde hace décadas, la historia de la industria y del comercio es sólo la

14 historia de la rebelión de las fuerzas productivas modernas contra las relaciones de producción
15 modernas, contra las relaciones de propiedad que constituyen las condiciones existenciales de la
16 burguesía y de su dominación. Basta citar las crisis comerciales que, con su recurrencia periódica,
17 cuestionan en forma cada vez más amenazadora la existencia de la sociedad burguesa toda. En las
18 crisis comerciales se destruye regularmente gran parte no sólo de los productos engendrados, sino de
19 las fuerzas productivas ya creadas. En las crisis estalla una epidemia social que en todas las épocas
20 anteriores hubiese parecido un contrasentido: la epidemia de la superproducción. Súbitamente, la
21 sociedad se halla retrotraída a una situación de barbarie momentánea; una hambruna, una guerra de
22 exterminio generalizada parecen haberle cortado todos sus medios de subsistencia; la industria, el
23 comercio, parecen aniquilados. ¿Y ello por qué? Porque posee demasiada civilización, demasiados
24 medios de subsistencia, demasiada industria, demasiado comercio. Las fuerzas productivas de que
25 dispone ya no sirven al fomento de las relaciones de propiedad burguesas; por el contrario, se han
26 tornado demasiado poderosas para estas relaciones, y éstas las inhiben; y en cuanto superan esta
27 inhibición, ponen en desorden toda la sociedad burguesa, ponen en peligro la existencia de la
28 propiedad burguesa. Las relaciones burguesas se han tornado demasiado estrechas como para abarcar
29 la riqueza por ellas engendada. ¿De qué manera supera la burguesía las crisis? Por una parte, mediante
30 la destrucción forzada de gran cantidad de fuerzas productivas; por la otra, mediante la conquista de
31 nuevos mercados y la explotación más a fondo de mercados viejos. ¿De qué manera, pues? Las supera
32 preparando crisis más extensas y violentas y reduciendo los medios para prevenir las crisis.

33 Las armas con las que la burguesía ha abatido al feudalismo se vuelven ahora contra la propia
34 burguesía. (MARX Y ENGELS, *Manifiesto comunista*, II).

CUESTIONES:

1. Analiza el significado en el texto de los conceptos de «crisis» y «fuerzas productivas» y establece las relaciones que se dan entre ellos.
2. ¿Por qué concluyen Marx y Engels en este párrafo que “Las armas con las que la burguesía ha abatido al feudalismo se vuelven ahora contra la propia burguesía”? (líneas 33-34).

REDACCIÓN: La cuestión filosófica de la *mercancía* en Marx y Engels.

PROVES D'ACCÉS A FACULTATS, ESCOLES TÈCNIQUES SUPERIORS I COL·LEGIS UNIVERSITARIS
PRUEBAS DE ACCESO A FACULTADES, ESCUELAS TÉCNICAS SUPERIORES Y COLEGIOS UNIVERSITARIOS

CONVOCATÒRIA DE JUNY 2008

CONVOCATORIA DE JUNIO 2008

MODALITAT DEL BATXILLERAT (LOGSE): TOTES
MODALIDAD DEL BACHILLERATO (LOGSE): TODAS

1r Exercici 1º. Ejercicio	FILOSOFIA II FILOSOFÍA II	Comuna Común	90 minuts 90 minutos
------------------------------	------------------------------	-----------------	-------------------------

CRITERIS DE CORRECCIÓ FILOSOFIA II

Qüestió 1 (2 punts) «Ha de valorar la capacitat que tinga l'alumne o alumna per a **definir** termes filosòfics, o expressions, **analitzant** l'ús que se'n fa en el **text** de l'examen.»

La definició i explicació dels termes ha de fer-se necessàriament **a partir de l'anàlisi del seu ús en el text**, considerant la informació que aquest ofereix de manera explícita i, si és el cas, aclarint els pressuposts implícits. (Fins a **1** punt.)

En la resposta ha d'haver-hi de manera expressa una **definició** i explicació correcta prou precisa del terme o els termes que es proposen. (Fins a **1** punt.)

Qüestió 2 (2 punts) «Ha de valorar especialment la capacitat de l'alumne o alumna per a **reconstruir** l'argumentació **del text**, d'acord amb la **pregunta** o **tesi** explícitament **plantejada**.»

La resposta ha d'estar construïda a partir de l'anàlisi del text. (Fins a **1** punt.)

La resposta ha de ser de caràcter argumentatiu, i analitzar els arguments explícits i, si és el cas, els pressuposts implícits. (Fins a **1** punt.)

Redacció (6 punts) «Ha de valorar la capacitat de l'alumne o alumna per a **desenvolupar el tema proposat centrant-se en la seua formulació concreta**, aplicant el seu **coneixement general del text i l'autor** treballats a classe i, si és el cas, fent les referències oportunes a **altres autors**.»

La redacció s'ha de centrar a respondre a la formulació concreta de l'enunciat, sense digressions innecessàries. El plantejament ha de ser clar i ordenat, i el desenvolupament ha d'incloure l'explicació i la justificació dels continguts exposats. (Fins a **4** punts.)

En la redacció cal demostrar el **coneixement general del text i l'autor estudiats** —i, si és el cas, d'altres **autors**— seleccionant i aplicant de manera correcta i justificada els coneixements relacionats amb el tema proposat. (Fins a **2** punts.)

La Comissió de matèria

PROVES D'ACCÉS A FACULTATS, ESCOLES TÈCNiques SUPERIORS I COL·LEGIS UNIVERSITARIS
PRUEBAS DE ACCESO A FACULTADES, ESCUELAS TÉCNICAS SUPERIORES Y COLEGIOS UNIVERSITARIOS

CONVOCATÒRIA DE JUNY 2008

CONVOCATORIA DE JUNIO 2008

MODALITAT DEL BATXILLERAT (LOGSE): TOTES
MODALIDAD DEL BACHILLERATO (LOGSE): TODAS

1r Exercici 1º. Ejercicio	FILOSOFIA II FILOSOFÍA II	Comuna Común	90 minuts 90 minutos
------------------------------	------------------------------	-----------------	-------------------------

CRITERIOS DE CORRECCIÓN FILOSOFÍA II

Cuestión 1 (2 puntos) «Debe valorar la capacidad que tenga el alumno o la alumna para **definir** términos filosóficos, o expresiones, **analizando su uso en el texto** del examen»

La definición y explicación de los términos debe hacerse necesariamente **a partir del análisis de su uso en el texto**, considerando la información que éste ofrece de manera explícita y, en su caso, aclarando los presupuestos implícitos. (Hasta 1 punto).

En la respuesta debe haber de manera expresa una **definición** y explicación correcta suficientemente precisa del término o los términos que se proponen. (Hasta 1 punto).

Cuestión 2 (2 puntos) «Debe valorar especialmente la capacidad del alumno o la alumna para **reconstruir la argumentación del texto**, de acuerdo con la **pregunta o tesis explícitamente planteadas**»

La respuesta debe estar construida a partir del análisis del texto. (Hasta 1 punto).

La respuesta debe ser de carácter argumentativo analizando los argumentos explícitos y, en su caso, los presupuestos implícitos. (Hasta 1 punto).

Redacción (6 puntos) «Debe valorar la capacidad del alumno o alumna para **desarrollar el tema propuesto centrándose en la formulación concreta del mismo**, aplicando su **conocimiento general del texto y el autor** trabajados en clase y, en su caso, haciendo las referencias oportunas a **otros autores**»

La redacción debe centrarse en responder a la formulación concreta del enunciado, sin digresiones innecesarias. El planteamiento ha de ser claro y ordenado y su desarrollo debe incluir la explicación y justificación de los contenidos expuestos. (Hasta 4 puntos).

En la redacción debe demostrarse el **conocimiento general del texto y el autor estudiados** —y, en su caso, de **otros autores**— seleccionando y aplicando de manera correcta y justificada los conocimientos relacionados con el tema propuesto. (Hasta 2 puntos).

La Comisión de materia

PROVES D'ACCÉS A FACULTATS, ESCOLES TÈCNiques SUPERIORS I COL·LEGIS UNIVERSITARIS
PRUEBAS DE ACCESO A FACULTADES, ESCUELAS TÉCNICAS SUPERIORES Y COLEGIOS NIVERSITARIOS

CONVOCATÒRIA DE SETEMBRE 2008

CONVOCATORIA DE SEPTIEMBRE 2008

MODALITAT DEL BATXILLERAT (LOGSE): TOTES
MODALIDAD DEL BACHILLERATO (LOGSE): TODAS**IMPORTANT / IMPORTANTE**

1r Exercici 1º Ejercicio	FILOSOFIA II FILOSOFÍA II	Comuna Común	90 minuts 90 minutos
Barem: / Baremo: L'alumne/a comentarà, dins de l'opció que trie, el text de l'autor que ha treballat a classe.			
Qüestions: 1ª... fins 2 punts; 2ª... fins 2 punts.			
Redacció: ... fins 6 punts.			

OPCIÓ PRIMERA
TEXT I

1 Havia estudiat una mica, quan era més jove, entre les parts de la filosofia, la lògica i,
2 entre les matemàtiques, l'anàlisi dels geòmetres i l'àlgebra, tres arts o ciències que semblava
3 que havien de contribuir poc o molt al meu propòsit. Però, en examinar-les, em vaig adonar
4 que, pel que fa a la lògica, els seus sil·logismes i la major part de les altres instruccions que
5 dóna serveixen més aviat per a explicar als altres les coses que sabem o fins i tot, com l'art de
6 Llull, per a parlar sense judici d'aquelles que ignorem, que no pas per a aprendre-les. I encara
7 que contingui, en efecte, força preceptes que són molt bons i veritables, n'hi ha tanmateix tants
8 altres de barrejats que són o nocius o superflus, que és gairebé tan difícil de destriar-ne aquells
9 com d'extreure una Diana o una Minerva d'un bloc de marbre encara sense desbastar. Quant a
10 l'anàlisi dels antics i a l'àlgebra dels moderns, a més de no aplicar-se sinó a matèries molt
11 abstractes i que no semblen de cap utilitat, la primera està sempre tan lligada a la consideració
12 de les figures que no pot exercitar l'enteniment sense fatigar molt la imaginació, i, en la
13 darrera, s'està tan lligat a certes regles i a certes xifres, que se n'ha fet un art confús i obscur,
14 que embarassa l'esperit, en comptes d'una ciència que el cultivi. Això em va fer pensar que
15 calia buscar algun altre mètode que, tot comprènent els avantatges d'aquests tres, estigués
16 exempt dels seus defectes. I, com que la multitud de les lleis proporciona sovint excuses als
17 vicis, de tal manera que un Estat està més ben regit quan en té ben poques però hi són
18 estrictíssimament observades; així, en comptes d'aquest gran nombre de preceptes de què
19 consta la lògica, vaig pensar que en tindria prou amb els quatre següents, mentre prenguéss la
20 ferma i constant resolució de no deixar d'observar-los ni una sola vegada.

21 El primer era no acceptar mai cap cosa com a vertadera sense conèixer evidentment que
22 ho fos; és a dir, evitar acuradament la precipitació i la prevenció, i no incloure en els meus
23 judicis res més que allò que es presentés al meu esperit tan clarament i tan distintament que jo
24 no tingués cap motiu de posar-ho en dubte.

25 El segon, dividir cadascuna de les dificultats que examinés en tantes parts com fos
26 possible i com calgués per a resoldre-la millor.

27 El tercer, conduir per ordre els meus pensaments, començant pels objectes més simples i
28 més fàcils de conèixer, per a ascendir a poc a poc, gradualment, fins al coneixement dels més
29 complexos, i suposant un ordre fins i tot entre aquells que no es precedeixen per naturalesa els

30 uns als altres.

31 I el darrer, fer arreu recomptes tan complets i revisions tan generals que arribés a estar
32 segur de no ometre res.

33 Aquestes llargues cadenes de raons, tan simples i fàcils, de què solen servir-se els
34 geòmetres per a arribar a les seves demostracions més difícils m'havien donat ocasió
35 d'imaginar-me que totes les coses que poden caure sota el coneixement humà s'entregueixen
36 de la mateixa manera, i que, només que ens abstinguem d'acceptar-ne cap per vertadera sense
37 ser-ho i que guardem sempre l'ordre que cal per a deduir les unes de les altres, no n'hi pot
38 haver de tan allunyades que no hi puguem finalment arribar, ni de tan amagades que no
39 puguem descobrir. I no em va costar gaire de buscar per quines coses calia començar, perquè ja
40 sabia que era per les més simples i més fàcils de conèixer; i, considerant que, entre tots els qui
41 fins ara han cercat la veritat en les ciències, només els matemàtics han pogut trobar
42 demostracions, és a dir, raons certes i evidents, no dubtava pas que calgués començar per les
43 mateixes coses que ells havien examinat, baldament no n'esperés cap utilitat fora d'avesar el
44 meu esperit a nodrir-se de veritats i a no acontentar-se amb falses raons.
(**R. DESCARTES**, *Discurs del mètode*, Segona part.)

QÜESTIONS:

1. Analitza el significat en el text de “mètode” i “demostracions”, i defineix-los.
2. Explica les raons per les quals Descartes sosté que: “no n'hi pot haver de tan allunyades (coses) que no hi puguem finalment arribar, ni de tan amagades que no puguem descobrir” (línies 37-39).

REDACCIÓ: Dubte i criteri de veritat en Descartes.

OPCIÓ PRIMERA

TEXT II

1 És evident que Adam, amb tota la seva ciència, mai no hauria estat capaç de *demonstrar*
2 que el curs de la naturalesa ha de continuar sent el mateix d'una manera uniforme i que el
3 futur ha d'estar d'acord amb el passat. Allò que és possible no es pot demostrar mai que sigui
4 fals, i és possible que els curs de la naturalesa pugui canviar, ja que podem concebre aquest
5 canvi. Encara aniré més lluny i afirmaré que Adam no podia tampoc demostrar mitjançant cap
6 argument *probable* que el futur havia d'estar d'acord amb el passat. Tots els arguments
7 probables estan muntats sobre el supòsit que es dona aquesta conformitat entre el futur i el
8 passat; així, doncs, mai no podem provar-la. Aquesta conformitat és una *qüestió de fet*, i si cal
9 que sigui provada no admetrà cap prova que no es basi en l'experiència. Però aquesta, quan es
10 basa en el passat, no pot ser cap prova de res per al futur, si no és que admetem el supòsit que
11 hi ha una semblança entre ells (passat i futur). Aquest és, per tant, un punt que no pot admetre
12 cap prova. en absolut, i que donem per suposat sense cap prova.

13 Estem determinats, només pel *costum*, a suposar el futur d'acord amb el passat. Quan veig
14 una bola de billar que es mou en direcció a una altra, la meva ment és moguda de manera
15 immediata per l'hàbit cap a l'efecte acostumat i anticipo la meva visió en concebre la segona
16 bola en moviment. No hi ha res en aquests objectes, considerats en abstracte, i independent de
17 l'experiència, que em porti a una conclusió semblant; i, fins i tot després d'haver tingut
18 l'experiència de molts efectes d'aquest tipus repetits, no hi ha cap argument que em determini
19 a suposar que l'efecte estarà d'acord amb l'experiència passada. Les forces mitjançant les
20 quals operen els cossos són totalment desconegudes. Nosaltres en percebem només les seves
21 qualitats sensibles. I, quina *raó* tenim per pensar que les mateixes forces hagin d'estar sempre
22 connectades amb les mateixes qualitats sensibles?

23 Així, doncs, no és la raó la guia de la vida, sinó el costum. Només ell determina la ment, en
24 tots els casos, a suposar que el futur estarà d'acord amb el passat. Per més fàcil que pugui
25 semblar aquest pas, la raó no podria dur-lo a terme ni per tota l'eternitat.
(**D. HUME**, *Extracte del “Tractat de la naturalesa humana”*.)

QÜESTIONS

1. Analitza el significat en el text de “qüestió de fet” i “demostrar”, i defineix-los.
2. Explica les raons per les quals Hume clonclueix: “Així, doncs, no és la raó la guia de la vida, sinó el costum” (línia 23).

REDACCIÓ: Empirisme i escepticisme en Hume.

OPCIÓ SEGONA

TEXT I

1 Ara bé, sembla certament natural que, tan bon punt abandonat el terreny de
2 l'experiència, hom no construesca de seguida un edifici sobre la base dels coneixements que
3 posseeix sense saber-ne la procedència i sobre el crèdit de principis l'origen dels quals és
4 desconegut, si no s'ha assegurat prèviament, per mitjà d'acurades recerques, de la
5 fonamentació d'aquest edifici, i que, per consegüent, més aviat s'haurà de plantejar molt de
6 temps abans la qüestió de com l'enteniment pot arribar a tots aquests coneixements *a priori* i
7 quin abast, quina validesa i quin valor poden tenir. En efecte, no hi ha res de més natural si pel
8 mot *natural* hom entén allò que s'hauria d'esdevenir d'una manera equitativa i racional; en
9 canvi, si per *natural* hom entén allò que s'esdevé habitualment, aleshores no hi ha res de més
10 natural i comprensible que el fet que aquesta recerca no s'haja realitzat per molt de temps. Car
11 una part d'aquests coneixements, com els coneixements matemàtics, està des de temps antic
12 en possessió de la certesa i d'aquesta manera dóna una favorable esperança també per als
13 altres, encara que aquests puguen ser d'una naturalesa ben diferent. A més, quan un hom es
14 troba més enllà del cercle de l'experiència, està cert de no ser refutat per l'experiència.
15 L'atractiu d'eixamplar-ne els coneixements és tan gran que hom no pot ser aturat en llur
16 prossecució si no és ensopegant amb una contradicció clara. Aquesta, però, pot ser evitada
17 sempre que hom faça acuradament les seues ficcions, sense que per això no deixen de ser
18 ficcions. La matemàtica ens dóna un brillant exemple de fins a quin punt podem anar en el
19 coneixement *a priori*, independentment de l'experiència. Ara bé, aquella no s'ocupa certament
20 d'objectes i coneixements sinó en la mesura en què aquests, com a tals, es deixen presentar en
21 la intuïció. Però aquesta circumstància és fàcilment desatesa perquè la intuïció mateixa pot ser
22 donada *a priori* i, en conseqüència, amb prou feines es distingeix d'un mer concepte pur.
23 Captivat per una prova semblant del poder de la raó, l'impuls d'eixamplament no troba límits
24 de cap mena. La lleugera coloma, quan en la seua lliure volada talla l'aire bo i sentint-ne la
25 resistència, es podia imaginar que encara se'n sortiria molt millor en l'espai buit. Exactament
26 així Plató abandonà el món sensible, perquè aquest posa a l'enteniment barreres massa
27 estretes, i s'hi arriscà més enllà, sobre les ales de les idees en l'espai buit de l'enteniment pur.
28 No es va adonar que amb els seus esforços no guanyava camí, car no tenia, per dir-ho així, cap
29 suport que li servira de base sobre la qual recolzar-se i aplicar les seues forces per tal de
30 remoure l'enteniment. (I. KANT, *Crítica de la raó pura*, Introducció.)

QÜESTIONS:

1. Analitza el significat en el text de “coneixements *a priori*” i “intuïció”, i defineix-los.
2. Explica les raons per les quals Kant sosté que: “quan un hom es troba més enllà del cercle de l'experiència, està cert de no ser refutat per l'experiència” (línies 13-14).

REDACCIÓ: El coneixement humà i les condicions de possibilitat de la ciència segons Kant.

OPCIÓ SEGONA

TEXT II

1 És veritat, doncs, que l'home és el rei de la terra que habita; car no solament domina tots els
2 animals, no solament disposa dels elements per mitjà de la seva indústria, sinó que només ell a la
3 terra en sap disposar i s'apropia encara, per la contemplació, dels mateixos astres als quals no pot
4 acostar-se. Que hom m'ensenyi un altre animal a la terra que sàpiga utilitzar el foc, i que sàpiga
5 admirar el sol. ¡Caram! ¡Puc observar, conèixer els éssers i llurs relacions! ¡Puc sentir què és ordre,
6 bellesa, virtut; puc contemplar l'univers, elevar-me fins a la mà que el governa; puc estimar el bé,
7 fer-lo; i em compararia a les bèsties! Ànima abjecta, és la teva trista filosofia la que t'hi fa semblant:
8 o, més aviat, vols en va envilir-te, el teu geni deposa contra els teus principis, el teu cor benefactor
9 desmenteix la teva doctrina, i el mateix abús de les teves facultats prova llurs excel·lències a despit
10 de tu.

11 Per mi, que no he de sostenir cap sistema, jo, home senzill i sincer, que no engresca l'entusiasme
12 de cap partit i que no aspira pas a l'honor de ser cap de secta, content del lloc on Déu m'ha posat,
13 no veig res de millor, darrera seu, que la meva espècie; i si havia d'escollir el meu lloc en l'ordre
14 dels éssers, ¿què podria escollir més que ésser home?

15 Aquesta reflexió no m'enorgulleix tant com m'afecta; puix no trio aquesta condició i no era
16 deguda al mèrit d'un ésser que encara no existia. ¿Puc veure'm distingit d'aquesta manera sense
17 felicitar-me de cobrir aquest lloc honorable, i sense beneir la mà que m'hi ha col·locat? Del meu
18 primer retorn a mi mateix neix al meu cor un sentiment de reconeixença i de benedicció per a
19 l'autor de la meva espècie, i d'aquest sentiment el meu primer homenatge a la Divinitat benèfica.
20 Adoro el poder suprem i m'entendreixo pels seus beneficis. No tinc necessitat que hom m'ensenyi
21 aquest culte, m'és dictat per la pròpia naturalesa. ¿No és una conseqüència natural de l'amor a un
22 mateix, d'honorar el qui ens protegeix i d'estimar el qui ens vol bé?

23 Però quan, per tal de conèixer tot seguit el meu lloc individual en la meva espècie, en considero
24 els diversos rangs i els homes que els omplen, ¿què esdevinc? ¡Quin espectacle! ¿On és l'orde que
25 havia observat? ¡El quadre de la natura no m'ofereix més que harmonia i proporcions, el del gènere
26 humà no m'ofereix més que confusió, desgavell! ¡El concert regna entre els elements, i els homes
27 estan dins els caos! ¡Els animals són feliços, tan sols llur rei és miserable! Oh, sapiència, ¿on són les
28 teves lleis? Oh, providència, ¿és així com regeixes el món? Ésser benèfic, ¿en què s'ha convertit el
29 teu poder? Veig el mal damunt la terra.

(J.J. ROUSSEAU, *Professió de fe del vicari savoia*.)

QUESTIONS:

1. Analitza el significat en el text de "l'amor a un mateix" i "harmonia", i defineix-los.
2. Explica les raons per les quals Rousseau sosté que: "Els animals són feliços, tan sols llur rei és miserable" (línia 27).

REDACCIÓ: La religió natural com a religió de la raó segons Rousseau.

PROVES D'ACCÉS A FACULTATS, ESCOLES TÈCNIQUES SUPERIORS I COL·LEGIS UNIVERSITARIS
PRUEBAS DE ACCESO A FACULTADES, ESCUELAS TÉCNICAS SUPERIORES Y COLEGIOS UNIVERSITARIOS

CONVOCATÒRIA DE SETEMBRE 2008

CONVOCATORIA DE SEPTIEMBRE 2008

MODALITAT DEL BATXILLERAT (LOGSE): TOTES
MODALIDAD DEL BACHILLERATO (LOGSE): TODAS**IMPORTANT / IMPORTANTE**

1r Exercici 1º Ejercicio	FILOSOFIA II FILOSOFÍA II	Comuna Común	90 minuts 90 minutos
Barem: / Baremo: El/la alumno/a comentará, dentro de la opción que elija, el texto del autor que ha trabajado en clase.			
Cuestiones: 1ª... hasta 2 puntos; 2ª... hasta 2 puntos.			
Redacció: ... hasta 6 punts.			

OPCIÓN PRIMERA
TEXTO I

1 Había estudiado un poco, cuando era más joven, de las partes de la filosofía, la lógica, y de
2 las matemáticas, el análisis de los géometras y el álgebra, tres artes o ciencias que debían, al
3 parecer, contribuir algo a mi propósito. Pero cuando las examiné, hube de notar que en lo tocante a
4 la lógica, sus silogismos y la mayor parte de las demás instrucciones que da, más sirven para
5 explicar a otros las cosas ya sabidas o incluso, como el arte de Lulio, para hablar sin juicio de las
6 ignoradas, que para aprenderlas. Y si bien contiene, en verdad, muchos buenos y verdaderos
7 preceptos, hay, sin embargo, mezclados con ellos, tantos otros nocivos o superfluos, que separarlos
8 es casi tan difícil como sacar una Diana o una Minerva de un bloque de mármol sin desbatar.
9 Luego, en lo tocante al análisis de los antiguos y al álgebra de los modernos, aparte de que no se
10 refieren sino a muy abstractas materias, que no parecen ser de ningún uso, el primero está siempre
11 tan constreñido a considerar las figuras, que no puede ejercitar el entendimiento sin cansar
12 grandemente la imaginación; y en la segunda, tanto se han sujetado sus cultivadores a ciertas reglas
13 y a ciertas cifras, que han hecho de ella un arte confuso y oscuro, bueno para enredar el ingenio, en
14 lugar de una ciencia que lo cultive. Por todo lo cual, pensé que había que buscar algún otro método
15 que juntase las ventajas de esos tres, excluyendo sus defectos. Y como la multitud de leyes sirve
16 muy a menudo de disculpa a los vicios, siendo un estado mucho mejor regido cuando hay pocas,
17 pero muy estrictamente observadas, así también, en lugar del gran número de preceptos que encierra
18 la lógica, creí que me bastarían los cuatro siguientes, supuesto que tomase una firme y constante
19 resolución de no dejar de observarlos una vez siquiera.

20 Fue el primero no admitir como verdadera cosa alguna, como no supiese con evidencia que
21 lo es; es decir, evitar cuidadosamente la precipitación y la prevención, y no comprender en mis
22 juicios nada más que lo que se presentase tan clara y distintamente a mi espíritu, que no hubiese
23 ninguna ocasión de ponerlo en duda.

24 El segundo, dividir cada una de las dificultades que examinare en cuantas partes fuere
25 posible y en cuantas requiriese su mejor solución.

26 El tercero, conducir ordenadamente mis pensamientos, empezando por los objetos más
27 simples y más fáciles de conocer, para ir ascendiendo poco a poco, gradualmente, hasta el
28 conocimiento de los más compuestos, e incluso suponiendo un orden entre los que no se

29 preceden naturalmente.

30 Y el último, hacer en todos unos recuentos tan integrales y unas revisiones tan generales,
31 que llegase a estar seguro de no omitir nada.

32 Esas largas series de trabadas razones muy plausibles y fáciles, que los geómetras acostumbran
33 emplear, para llegar a sus más difíciles demostraciones, habíanme dado ocasión de imaginar de
34 todas las cosas de que el hombre puede adquirir conocimiento se siguen unas a otras en igual
35 manera, y que, con sólo abstenerse de admitir como verdadera una que no lo sea y guardar siempre
36 el orden necesario para deducirlas unas de otras, no puede haber ninguna, por lejos que se halle
37 situada o por oculta que esté, que no se llegue a alcanzar y descubrir. Y no me cansé mucho en
38 buscar por cuáles era preciso comenzar, pues ya sabía que por las más simples y fáciles de conocer;
39 y considerando que, entre todos los que hasta ahora han investigado la verdad en las ciencias, sólo
40 los matemáticos han podido encontrar algunas demostraciones, esto es, algunas razones ciertas y
41 evidentes, no dudaba de que había que empezar por las mismas que ellos han examinado, aun
42 cuando no esperaba sacar de aquí ninguna otra utilidad, sino acostumbrar mi espíritu a saciarse de
43 verdades y a no contentarse con falsas razones.

(R. DESCARTES, *Discurso del método*, Segunda parte.)

CUESTIONES:

1. Analiza el significado en el texto de “método” y “demostraciones”, y defínelos.
2. Explica las razones en que se basa Descartes para afirmar que: “no puede haber ninguna (cosa), por lejos que se halle situada o por oculta que esté, que no se llegue a alcanzar y descubrir” (líneas 36-37).

REDACCIÓN: Duda y criterio de verdad en Descartes.

OPCIÓN PRIMERA TEXTO II

1 Es evidente que *Adán* con toda su ciencia, nunca hubiera sido capaz de *demostrar* que el
2 curso de la naturaleza ha de continuar siendo uniformemente el mismo, y que el futuro ha de ser
3 conformable al pasado. De lo que es posible nunca puede demostrarse que sea falso; y es posible
4 que el curso de la naturaleza pueda cambiar, puesto que podemos concebir un tal cambio. Más aún,
5 iré más lejos y afirmaré que *Adán* tampoco podría probar mediante argumento *probable* alguno, que
6 el futuro haya de ser conformable al pasado. Todos los argumentos probables están montados sobre
7 la suposición de que existe esta conformidad entre el futuro y el pasado, y, por lo tanto, nunca la
8 pueden probar. Esta conformidad es una *cuestión de hecho*, y si ha de ser probada, nunca admitirá
9 prueba alguna que no parta de la experiencia. Pero nuestra experiencia en el pasado no puede ser
10 prueba de nada para el futuro, sino bajo la suposición de que hay una semejanza entre ellos. Es éste,
11 por lo tanto, un punto que no puede admitir prueba en absoluto, y que damos por sentado sin prueba
12 alguna.

13 Estamos determinados sólo por la *costumbre* a suponer que el futuro es conformable al
14 pasado. Cuando veo una bola de billar moviéndose hacia otra, mi mente es inmediatamente llevada
15 por el hábito al usual efecto, y anticipa mi visión al concebir a la segunda bola en movimiento. No
16 hay nada en estos objetos, abstractamente considerados, e independiente de la experiencia, que me
17 lleve a formar una tal conclusión: e incluso después de haber tenido experiencia de muchos efectos
18 repetidos de este género, no hay argumento alguno que me determine a suponer que el efecto será
19 conformable a la pasada experiencia. Las fuerzas por las que operan los cuerpos son enteramente
20 desconocidas. Nosotros percibimos sólo sus cualidades sensibles; y ¿qué *razón* tenemos para pensar
21 que las mismas fuerzas hayan de estar siempre conectadas con las mismas cualidades sensibles?

22 No es, por lo tanto, la razón la que es la guía de la vida, sino la costumbre. Ella sola
23 determina a la mente, en toda instancia, a suponer que el futuro es conformable al pasado. Por fácil
24 que este paso pueda parecer, la razón nunca sería capaz, ni en toda la eternidad, de llevarlo a cabo.

(D. HUME, *Compendio de un tratado de la naturaleza humana*.)

CUESTIONES:

1. Analiza el significado en el texto de “cuestión de hecho” y “demostrar”, y defínelos.
2. Explica las razones en que se basa Hume para concluir: “No es, por lo tanto, la razón la que es la guía de la vida, sino la costumbre” (línea 22).

REDACCIÓN: Empirismo y escepticismo en Hume.

OPCIÓN SEGUNDA

TEXTO I

1 Ahora bien, parece natural que, una vez abandonada la experiencia, no se levante
2 inmediatamente un edificio a base de conocimientos cuya procedencia ignoramos y a cuenta de
3 principios de origen desconocido, sin haberse cerciorado previamente de su fundamentación
4 mediante un análisis cuidadoso. Parece obvio, por tanto, que [más bien] debería suscitarse antes la
5 cuestión relativa a cómo puede el entendimiento adquirir todos esos conocimientos *a priori* y a
6 cuáles sean la extensión, la legitimidad y el valor de los mismos. De hecho, nada hay más natural, si
7 por la palabra *natural* se entiende lo que se podría razonablemente esperar que sucediera. Pero, si
8 por *natural* entendemos lo que normalmente ocurre, nada hay más natural ni comprensible que el
9 hecho de que esa investigación haya quedado largo tiempo desatendida. Pues una parte de dichos
10 conocimientos, [como] los de la matemática, gozan de confianza desde hace mucho, y por ello
11 hacen concebir a otros conocimientos halagüeñas perspectivas, aunque éstos otros sean de
12 naturaleza completamente distinta. Además, una vez traspasado el círculo de la experiencia, se tiene
13 la plena seguridad de no ser *refutado* por ella. Es tan grande la atracción que sentimos por ampliar
14 nuestros conocimientos, que sólo puede parar nuestro avance el tropiezo con una contradicción
15 evidente. Pero tal contradicción puede evitarse por el simple medio de elaborar con cautela las
16 ficciones, que no por ello dejan de serlo. Las matemáticas nos ofrecen un ejemplo brillante de lo
17 lejos que podemos llegar en el conocimiento *a priori* prescindiendo de la experiencia.
18 Efectivamente, esta disciplina sólo se ocupa de objetos y de conocimientos en la medida en que sean
19 representables en la intuición. Pero tal circunstancia es fácilmente pasada por alto, ya que esa
20 intuición puede ser, a su vez, dada *a priori*, con lo cual apenas se distingue de un simple concepto
21 puro. Entusiasmada con semejante prueba del poder de la razón, nuestra tendencia a extender el
22 conocimiento no reconoce límite ninguno. La ligera paloma, que siente la resistencia del aire que
23 surca al volar libremente, podría imaginarse que volaría mucho mejor aún en un espacio vacío. De
24 esta misma forma abandonó Platón el mundo de los sentidos, por imponer límites tan estrechos al
25 entendimiento. Platón se atrevió a ir mas allá de ellos, volando en el espacio vacío de la razón pura
26 por medio de las alas de las ideas. No se dio cuenta de que, con todos sus esfuerzos, no avanzaba
27 nada, ya que no tenía punto de apoyo, por así decirlo, no tenía base donde sostenerse y donde aplicar
28 sus fuerzas para hacer mover el entendimiento.

(I. KANT, *Crítica de la razón pura*, Introducción.)

CUESTIONES:

1. Analiza el significado en el texto de “conocimientos *a priori*” e “intuición”, y defínelos.
2. Explica las razones en que se basa Kant para afirmar: “una vez traspasado el círculo de la experiencia, se tiene la plena seguridad de no ser *refutado* por ella” (líneas 12-13).

REDACCIÓN: El conocimiento humano y las condiciones de posibilidad de la ciencia según Kant.

OPCIÓN SEGUNDA

TEXTO II

1 Es pues verdad que el hombre es el rey de la tierra que habita, porque no solamente domina a
2 todos los animales, no sólo dispone de los elementos por su industria, sino que es el único en la
3 tierra que sabe disponer de ellos, y se apropia, además, por la contemplación, de los astros mismos,
4 a los que no puede acercarse. ¡Que me muestren otro animal sobre la tierra que sepa hacer uso del
5 fuego, y que sepa admirar al sol! ¡Cómo! Puedo observar, conocer los seres y sus relaciones, puedo
6 sentir lo que es orden, belleza, virtud, puedo contemplar el universo, elevarme hasta la mano que lo
7 gobierna, puedo amar el bien, hacerlo, ¿y he de compararme con las bestias? Alma abyecta, es tu
8 triste filosofía lo que te hace semejante a ellas; o mejor dicho, en vano quieres envilecerte; tu genio
9 depone contra tus principios, tu corazón bienhechor desmiente tu doctrina, y el abuso mismo de tus
10 facultades prueba su excelencia a despecho tuyo.

11 En cuanto a mí, que no tengo sistema que sostener, hombre simple y verdadero al que no
12 arrastra la furia de ningún partido, y que no aspira al honor de ser jefe de secta, contento con el
13 lugar en que Dios me ha puesto, después de él nada veo mejor que mi especie, y si yo tuviera que
14 escoger mi lugar en el orden de los seres, ¿qué podría escoger más que ser hombre?

15 Esta reflexión me enorgullece menos de lo que me conmueve; porque ese estado no es elección
16 mía ni era debido al mérito de un ser que aún no existía. ¿Puedo verme distinguido así sin
17 felicitarme por ocupar este puesto honorable y sin bendecir la mano que en él me ha puesto? De mi
18 primer retorno a mí nace en mi corazón un sentimiento de gratitud y de bendición hacia el autor de
19 mi especie, y de ese sentimiento mi primer homenaje a la Divinidad bienhechora. Adoro el poder
20 supremo y me enternezco con sus beneficios. No necesito que me enseñen ese culto, me lo dicta la
21 naturaleza misma. ¿No es una consecuencia natural del amor de sí honrar lo que nos protege, y amar
22 lo que quiere el bien para nosotros?

23 Pero, cuando para conocer luego mi lugar individual dentro de mi especie, considero sus
24 diversos rangos y los hombres que los ocupan, ¿en qué me convierto? ¡Qué espectáculo! ¿Dónde
25 esta el orden que yo había observado? ¡El cuadro de la naturaleza no me ofrecía sino armonía y
26 proporciones, el del género humano no me ofrece sino confusión y desorden! ¡El concierto reina
27 entre los elementos, y los hombres están en el caos! ¡Los animales son felices, sólo su rey es
28 miserable! Oh sabiduría, ¿dónde están tus leyes? Oh Providencia, ¿así es como riges el mundo? Ser
29 bienhechor, ¿qué se ha hecho de tu poder? Veo el mal sobre la tierra.

(J.J. ROUSSEAU, *La profesión de fe del vicario saboyano*.)

CUESTIONES:

1. Analiza el significado en el texto de “amor de sí” y “armonía”, y defínelos.
2. Explica las razones en que se basa Rousseau para afirmar: “Los animales son felices, sólo su rey es miserable” (líneas 27-28).

REDACCIÓN: La religión natural como religión de la razón según Rousseau.

PROVES D'ACCÉS A FACULTATS, ESCOLES TÈCNIQUES SUPERIORS I COL·LEGIS UNIVERSITARIS
PRUEBAS DE ACCESO A FACULTADES, ESCUELAS TÉCNICAS SUPERIORES Y COLEGIOS UNIVERSITARIOS

CONVOCATÒRIA DE **SETEMBRE 2008**

CONVOCATORIA DE **SEPTIEMBRE 2008**

MODALITAT DEL BATXILLERAT (LOGSE): **TOTES**
MODALIDAD DEL BACHILLERATO (LOGSE): **TODAS**

1r Exercici 1º. Ejercicio	FILOSOFIA II FILOSOFÍA II	Comuna Común	90 minuts 90 minutos
-------------------------------------	-------------------------------------	------------------------	--------------------------------

CRITERIS DE CORRECCIÓ **FILOSOFIA II**

Qüestió 1 (2 punts) «*Ha de valorar la capacitat que tinga l'alumne o alumna per a **definir** termes filosòfics, o expressions, **analitzant** l'ús que se'n fa en el **text** de l'examen.*»

La definició i explicació dels termes ha de fer-se necessàriament **a partir de l'anàlisi del seu ús en el text**, considerant la informació que aquest ofereix de manera explícita i, si és el cas, aclarint els pressuposts implícits. (Fins a **1** punt.)

En la resposta ha d'haver-hi de manera expressa una **definició** i explicació correcta prou precisa del terme o els termes que es proposen. (Fins a **1** punt.)

Qüestió 2 (2 punts) «*Ha de valorar especialment la capacitat de l'alumne o alumna per a reconstruir l'argumentació **del text**, d'acord amb la **pregunta** o **tesi** explícitament **plantejada**.*»

La resposta ha d'estar construïda a partir de l'anàlisi del text. (Fins a **1** punt.)

La resposta ha de ser de caràcter argumentatiu, i analitzar els arguments explícits i, si és el cas, els pressuposts implícits. (Fins a **1** punt.)

Redacció (6 punts) «*Ha de valorar la capacitat de l'alumne o alumna per a **desenvolupar el tema proposat centrant-se en la seua formulació concreta**, aplicant el seu **coneixement general del text** i l'**autor** treballats a classe i, si és el cas, fent les referències oportunes a **altres autors**.*»

La redacció s'ha de centrar a respondre a la formulació concreta de l'enunciat, sense digressions innecessàries. El plantejament ha de ser clar i ordenat, i el desenvolupament ha d'incloure l'explicació i la justificació dels continguts exposats. (Fins a **4** punts.)

En la redacció cal demostrar el **coneixement general del text i l'autor estudiats** —i, si és el cas, d'**altres autors**— seleccionant i aplicant de manera correcta i justificada els coneixements relacionats amb el tema proposat. (Fins a **2** punts.)

La Comissió de matèria

PROVES D'ACCÉS A FACULTATS, ESCOLES TÈCNIQUES SUPERIORS I COL·LEGIS UNIVERSITARIS
PRUEBAS DE ACCESO A FACULTADES, ESCUELAS TÉCNICAS SUPERIORES Y COLEGIOS UNIVERSITARIOS

CONVOCATÒRIA DE SETEMBRE 2008

CONVOCATORIA DE SEPTIEMBRE 2008

MODALITAT DEL BATXILLERAT (LOGSE): TOTES

MODALIDAD DEL BACHILLERATO (LOGSE): TODAS

1r Exercici 1º. Ejercicio	FILOSOFIA II FILOSOFÍA II	Comuna Común	90 minuts 90 minutos
------------------------------	------------------------------	-----------------	-------------------------

CRITERIOS DE CORRECCIÓN FILOSOFÍA II

Cuestión 1 (2 puntos) «Debe valorar la capacidad que tenga el alumno o la alumna para **definir** términos filosóficos, o expresiones, **analizando su uso en el texto** del examen»

La definición y explicación de los términos debe hacerse necesariamente **a partir del análisis de su uso en el texto**, considerando la información que éste ofrece de manera explícita y, en su caso, aclarando los presupuestos implícitos. (Hasta **1** punto).

En la respuesta debe haber de manera expresa una **definición** y explicación correcta suficientemente precisa del término o los términos que se proponen. (Hasta **1** punto).

Cuestión 2 (2 puntos) «Debe valorar especialmente la capacidad del alumno o la alumna para **reconstruir la argumentación del texto**, de acuerdo con la **pregunta o tesis explícitamente planteadas**»

La respuesta debe estar construida a partir del análisis del texto. (Hasta **1** punto).

La respuesta debe ser de carácter argumentativo analizando los argumentos explícitos y, en su caso, los presupuestos implícitos. (Hasta **1** punto).

Redacción (6 puntos) «Debe valorar la capacidad del alumno o alumna para **desarrollar el tema propuesto centrándose en la formulación concreta del mismo**, aplicando su **conocimiento general del texto y el autor trabajados en clase y, en su caso, haciendo las referencias oportunas a otros autores**»

La redacción debe centrarse en responder a la formulación concreta del enunciado, sin digresiones innecesarias. El planteamiento ha de ser claro y ordenado y su desarrollo debe incluir la explicación y justificación de los contenidos expuestos. (Hasta **4** puntos).

En la redacción debe demostrarse el **conocimiento general del texto y el autor estudiados** —y, en su caso, de **otros autores**— seleccionando y aplicando de manera correcta y justificada los conocimientos relacionados con el tema propuesto. (Hasta **2** puntos).

La Comisión de materia